

Z P R A V O D A J
J I H O Č E S K Ý C H B O T A N I K U

Jihočeská pobočka Československé botanické společnosti při ČSAV
České Budějovice

Cíllo 40

Květen 1986

Z P R Á V A o činnosti Jihočeské pobočky ČSBS při ČSAV v Českých Budějovicích za rok 1985

Nejvýznamnější akcí pobočky v uplynulém údobí bylo shromáždění údajů o rozšíření rostlin, které jsou v současné době zpracovávány autory Květeny ČSR. Ve snaze poskytnout autorům dostatečné informace o současném rozšíření těchto druhů na území jižních Čech shromáždila pobočka od svých členů potřebné údaje, hromadně je zpracovala a předala redaktorům 2. a 3. svazku Květeny. Údaje se týkají rozšíření téměř 150 druhů rostlin.

Exkurzní činnost pobočky byla opět zaměřena nejen na poznávání květeny jižních Čech, ale i ostatních území. Dne 18. 5. 1985 byla podniknuta exkurze do Českého krasu pod vedením V. Skalického (účast 3 pracovníci). Ve dnech 16. - 18. 8. 1985 pokračoval kolektivní výzkum Pelhřimovska zahájený v r. 1984. Pod vedením V. Skalického a V. Chána byly uspořádány 3 exkurze (účast 13 osob). Za poznáním synantropní květeny Prahy se vydali členové pobočky dne 21. 9. 1985 pod vedením V. Jehlíka a navštívili několik významných lokalit (účast 5 pracovníků).

Floristického výzkumu sídlišť, prováděného ve spolupráci s Botanickým ústavem ČSAV v Průhonicích, se v r. 1985 zúčastnilo 5 pracovníků pobočky. Podnikli celkem 35 jednodenních výzkumných cest. Pozornost byla věnována sídlištěm v Předšumaví, na Šumavě, Táborsku, Pelhřimovsku a Blatensku.

V rámci přednáškové činnosti uspořádala pobočka ve spolupráci s Jihočeským muzeem a Muzeem dělnického revolučního hnutí v Českých Budějovicích 3 přednášky; 2. 3. 1985: V. Jehlík - Aktuální problémy synantropní flóry v jižních Čechách (po přednášce určován přinesený herbářový materiál synantropních rostlin); 30. 3. 1985: J. Kirschner - Rod Taraxacum v ČSR (po přednášce určován herbářový materiál rodu Taraxacum); 7. 12. 1985: S. Kučera - Zbytky přirozených lesů a jejich význam v jihočeské krajině (úvod do cyklu terénních exkurzí).

Byla doplňována centrální floristická kartotéka, pobočková knihovna a sbírka základních a geologických map území jižních Čech. Doplňována byla i sbírka životopisných dat téměř 250 botaniků, kteří pracují nebo v minulosti pracovali na výzkumu květeny jižních Čech.

Dne 4. 9. 1985 byla uzavřena dohoda o spolupráci mezi pobočkou a Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích. Dohoda upravuje vzájemné vztahy při vědeckopopularizační regionální práci v obooru botaniky na území Jihočeského kraje.

Dne 12. 1. 1985 se konala v přednáškovém sále Jihočeského muzea slavnostní členská schůze při příležitosti 25. výročí ustanovení Jihočeské pobočky ČSBS spojená s přednáškami V. Skalického, S. Kučery a V. Chána o historii výzkumu květeny jižních Čech od nejstarších dob po současnost.

Výroční členská schůze pobočky spojená s volbami nového výboru se uskutečnila 2. 3. 1985. Výbor pobočky se v r. 1985 sešel na 3 poradách. Bylo vydáno 39. číslo Zpravodaje jihočeských botaniků (5 str.). Výdaje pobočky za uplynulý rok činily Kčs 1 375,30.

K 1. 12. 1985 měla pobočka celkem 101 pracovníků, z toho 65 členů ČSBS.

Z P R Á V A z výroční členské schůze pobočky

Dne 23. 3. 1986 se konala v přednáškovém sále Jihočeského muzea v Českých Budějovicích výroční členská schůze, které se zúčastnilo 20 členů a spolupracovníků (4 členové omluvení).

Po zahájení seznámil V. Chán zúčastněné s činností pobočky v uplynulém údobí a pak přednesl návrh plánu práce pro rok 1986. Po diskusi byl přečten návrh usnesení, který byl účastníky členské schůze schválen.

Usnesení výroční členské schůze:

1. Pro členy a spolupracovníky pobočky uspořádat v r. 1986 nejméně 3 exkurze, z toho 2 do jižních Čech.
2. Pokračovat v kolektivním floristickém výzkumu Pelhřimovska zahájeném v r. 1984.
3. V zimním údobí uspořádat nejméně 2 přednášky.
4. Spolupracovat s Botanickým ústavem ČSAV při dalším doplnování síťových map pro Atlas rozšíření cévnatých rostlin v ČSR.
5. Pro autory 4. svazku Květeny ČSR shromáždit od členů a spolupracovníků pobočky floristický materiál o rozšíření zpracovávaných druhů na území jižních Čech.
6. Ve spolupráci s Botanickým ústavem ČSAV pokračovat ve výzkumu květeny sídlišť.

7. Pokračovat v doplňování centrální floristické kartotéky.

8. Vydat nejméně 1 číslo Zpravodaje jihočeských botaniků.

Pak se konala přednáška Prof. Dr. Josefa Dostála - Vzpomínky na české botaniky.

STRUČNÉ POKYNY KE SBĚRU ŠŤOVÍKU

Pro svůj nepříliš estetický vzhled a poměrně velké rozměry nepatrí šťovíky (především Rumex s. str.) k často sbíraným rostlinám. Mezi nepočetnými položkami však často bývají rostliny kvetoucí, které mnohdy nelze spolehlivě určit.

Nejdůležitější rozlišovací znaky jsou na zralých krovkách a na přízemních a dolních lodyžních listech. Z mohutných rostlin stačí sebrat část plodenství (2-3 větve s listenem) a dolní část lodyhy s 1-2 listy. V době zralosti plodů bývají přízemní a dolní lodyžní listy často téměř odumřelé, k determinaci však postačí jejich fragmenty, na kterých je patrný tvar báze čepele. Podzemní části je vhodné sbírat u rodu Acetosella.

Šťovíky se poměrně snadno kříží. Hybridi se obvykle projevují malou fertilitou (nevytvářejí téměř žádné nažky, krovky bývají nestejné, asymetrické, pokroucené) a pozdním kvetením; v době, kdy jsou rodičovské rostliny plodné, křízenci často teprve rozkvétají. Určování hybridů podle herbářových položek je velmi obtížné a někdy i nemožné. Determinaci velmi usnadní a zpřesní sebrání položek od všech taxonů rodu, které se na lokalitě podaří nalézt.

RNDr. Karel Kubát, CSc.

Okresní muzeum, Litoměřice

Poznámka redakce:

Pro zimní období 1986-1987 připravuje vedení pobočky přednášku RNDr. Karla Kubáta, CSc. - Rod Rumex v ČSR, která bude spojena s určováním přineseného herbářového materiálu tohoto rodu. Doporučujeme všem členům a spolupracovníkům pobočky, aby využili této příležitosti a věnovali v letošní sezóně pozornost sběru štvívíků.

PTÁME SE ZA VÁS

V této rubrice budeme postupně uveřejňovat odpovědi na otázky, které zajímají většinu našich členů a spolupracovníků.

Kdy a kde bude uspořádán v letošním roce floristický kurs a kde je možno se přihlásit?

Floristický kurs bude uspořádán v Blovicech ve dnech 5.-12.7. 1986 ve spolupráci Západočeské pobočky ČSBS, floristické sekce a ústředí ČSBS. Exkurze budou vedeny do Plzeňské pahorkatiny, Blatenska, Horažďovicke, Plánického hřebene, Holoubkov-

ského Podbrdská a Erd. Zájemci se mohou přihlásit na adresu: Čs. botanická společnost při ČSAV, sekretariát, Benátská 2, 128 01 Praha 2, nejpozději do 20.5. 1986! Další informace obdrží přijatí účastníci do 20. 6. 1986.

Jak pokračují práce na Květeně ČSR a kdy můžeme očekávat první svazek na knižním trhu?

1. svazek Květeny ČSR je v edičním plánu nakladatelství Academia na rok 1986. Podle harmonogramu tiskárny budou 1. korektury v květnu 1986, imprimatur v prosinci 1986. Expedice díla potvrzena na září 1987, ale je reálná již během června 1987. Cena asi Kčs 155,-. 2. svazek je hotov; právě prochází nakladatelskou recenzí. Je reálné jeho vyjítí 1 rok po 1. svazku.

Na otázky odpovídal RNDr. Vladimír Skalický, CSc., Praha.

EXKURZE

Pro letošní sezónu připravuje vedení pobočky opět bohatý a pestrý výběr exkurzí. Podobně jako v minulých letech budou pozvánky na exkurze zasílány jen těm pracovníkům, kteří se předběžně a nezávazně přihlásí. Doprava u většiny exkurzí je řešena veřejnými dopravními prostředky. Tam, kde bude zajišťována osobními auty, je počet zájemců omezen a závislý na počtu volných míst ve vozidlech přihlášených účastníků. Vedení pobočky počítá s porozuměním a ochotou členů vlastnících dopravní prostředky. Předběžnou přihlášku na dále uvedené exkurze (přiloženou ke Zpravodaji) zašlete nejpozději do 15.5.1986 na adresu: V.Chán, Švermová 867/I, 386 01 Strakonice. Pozvánky s definitivními daty a dalšími podrobnostmi budou zaslány později. U akcí s dopravou osobními auty bude sděleno přihlášeným zájemcům bez aut, zda se podařilo pro ně zajistit přepravu.

Program exkurzí:

1. Strakonicko - chráněné louky a pastviny

Plánovaný termín: 7. 6. 1986 (sobota).

Vedoucí: RNDr. Denisa Blažková, CSc.

Sraz účastníků: Strakonice, železniční nádraží

Doprava na lokality: osobními auty.

2. Českokrumlovsko - zbytky přirozených lesních porostů

Plánovaný termín: červen 1986 (pátek-sobota)

Vedoucí: RNDr. Stanislav Kučera

Sraz účastníků: Čes.Krumlov

Ubytování: zajistí pobočka

Doprava na lokality: veřejnými dopravními prostředky.

3. Pelhřimovsko - kolektivní floristický výzkum

Plánovaný termín: 25.-27.7.1986 (pátek-neděle)

Vedoucí: RNDr. V. Skalický, Cs., RNDr. V. Žíla a V. Chán

Účel exkurze: kromě výzkumného účelu budou mít exkurze charakter floristického minikurzu a budou určeny především floristům - začátečníkům.

Sraz účastníků: Pelhřimov

Doprava na lokality: veřejnými dopravními prostředky

Ubytování: zajistí pobočka

4. České Budějovice - synantropní květena železničního uzlu a sila v Dyníně

Plánovaný termín: 16. 8. 1986 (sobota)

Vedoucí: RNDr. V. Jehlík, CSc.

Sraz účastníků: Čes. Budějovice

Doprava: veřejné dopravní prostředky

5. Rybníky Řežabinec a Škaredý na Písecku - květena letněného dna

Plánovaný termín: červenec - srpen 1986 (sobota)

Vedoucí: akademik S. Hejný

Sraz účastníků: železniční stanice Ražice (trať 190 České Velenice - Plzeň)

Doprava na lokality: pěšky

6. Temelín - staveniště atomové elektrárny - synantropní květena

Plánovaný termín: červenec - srpen (sobota)

Vedoucí: dosud nestanoven

Sraz účastníků: železniční stanice Temelín (trať 192 Číčenice - Týn nad Vltavou)

Doprava na lokalitu: pěšky.

J U B I L E A

V r. 1986 se někteří členové a spolupracovníci pobočky dožívají nebo již dožili významných životních jubileí. Výbor pobočky jim při této příležitosti děkuje za vše, co vykonali pro ČSBS a pro výzkum jihočeské květeny a přeje jim do dalších let především hodně zdraví a úspěchů v další práci.

Osmdesáti let se dožil Josef Šálek (9. 3.), pětasedmdesátiny oslaví v letošním roce Eduard Štědranský (13. 10.); šedesátipět let se dožijí Ing. František Šíma, CSc. (9. 7.), Ing. Julius Laurin (16. 11.) a Ing. RTDr. Miroslav Protiva, Dr.Sc. (17. 11.). Šedesáti let se dožil Jaroslav Gazda, CSc. (23. 4.) a padesátiny oslaví RNDr. Václav Zelený, CSc. (15. 8.).

Ú M R T í

Dne 19. 10. 1985 zemřel dlouholetý člen pobočky František H r o b a ř , začleněný člen ČSBS.

Československá botanická společnost zachová mu vděčnou vzpomínu.

VÝROČÍ ROKU - 1986

7. 9. 1966 zemřel v Českých Budějovicích Jan Hartl , odborný učitel v.v., jihočeský florista, ochranář a spolupracovník Jihočeské pobočky ČSBS. Botanizoval především na Českobudějovicku, částečně i na Třeboňsku a Českokrumlovsku. Narodil se 29. 10. 1895 v Dráhově na Soběslavsku.

16. 9. 1916 zemřel v Domažlicích ředitel gymnázia Josef Ciboch , rodák z Putimi u Písku (1863). Studoval na gymnáziu v Písku. Byl spolužákem a přítelem J. Velenovského. Jeho nálezy z okolí Písku, především z údolí Otavy a Vltavy blíže Zvíkovu byly publikovány v Čelakovského Resultátech.

3. 11. 1966 zemřel v Táboře Rudolf Veselý , ředitel škol v.v. v Soběslavi, zasloužilý učitel, význačný mykolog a florista. Narodil se 16. 4. 1884 v Soběslavi.

ZPRAVODAJ JIHOČESKÝCH BOTANIKU.- Vydává Jihočeská pobočka Československé botnické společnosti při ČSAV , České Budějovice, pouze pro své členy a spolupracovníky.

Redakčně připravil V. Chán. Počet výtisků 120. Květen 1986.

P ř i h l á š k a

Přihlašuji se předběžně a nezávazně na následující exkurze Jihočeské pobočky ČSBS v Českých Budějovicích a žádám o zaslání definitivní pozvánky na akce, které jsem zatrhl.

Jméno a příjmení

Adresa

1. Strakonicko - do Strakonic mohu přijet vlakem v hod.
autobusem v hod.

2. Českokrumlovsko - zúčastním se exkurzí v plném rozsahu
tj. pátek - neděle
- zúčastním se exkurzí jen
- mám zájem o zajištění noclehu z pátku na
sobotu, ze soboty na neděli (zatrhněte
příslušný den)

3. Pelhřimovsko - zúčastním se exkurzí v plném rozsahu tj.
pátek - neděle
- zúčastním se exkurzí jen
- mám zájem o zajištění noclehu z pátku na sobo-
tu, ze soboty na neděli (zatrhněte příslušný
den)

4. České Budějovice - Dynín

5. Rybniky - Řežabinec a Škaredý

6. Temelín

Pozn.: nehodící se škrtněte!